

Afrykański pomór świń

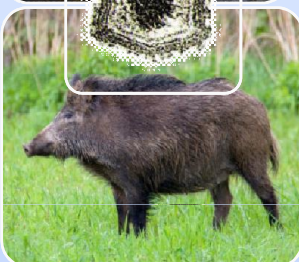

Plan prezentacji

1. Opis i znaczenie ASF
2. Sytuacja epizootyczna odnośnie ASF. Drogi przeniesienia.
3. Działania wdrożone w Polsce.

Opis choroby

Afrykański pomór świń (African swine fever - ASF) to groźna, nieuleczalna, wysoce zakaźna i zaraźliwa, wirusowa choroba świń domowych wszystkich ras oraz dzików. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF. W przypadku introdukcji wirusa ASF do stada zwierząt zakażeniu może ulec 100% stada, śmiertelność osobników zarażonych również może sięgnąć nawet 100%. Jednakże, największe straty związane z wystąpieniem ASF związane są z zablokowaniem możliwości wywozu świń oraz mięsa wieprzowego z krajów dotkniętych ASF do krajów wolnych od tej choroby.

Przenoszenie wirusa możliwe jest w drodze kontaktu bezpośredniego zwierząt wrażliwych, kontaktu pośredniego (m.in. droga alimentarna, pojazdy, ubiór, sprzęt) oraz przez wektor - kleszcze z rodzaju *Ornithodoros*. Rozprzestrzenianiu sprzyja odporność ASFV na działanie czynników środowiskowych i chemicznych. Wirus może znajdować się we wszystkich produktach pochodzenia zwierzęcego, które zostały poddane niewystarczającej obróbce termicznej.

Jedną z najważniejszych dróg przenoszenia wirusa ASF jest droga alimentarna, tzn. skarmianie zwierząt produktami (np. odpadkami żywnościovymi) zawierającymi wirus ASF. Występujące w Federacji Rosyjskiej przypadki stwierdzenia ognisk oddalonych o kilka tysięcy kilometrów od siebie często są wywołane właśnie skarmianiem trzody chlewnej resztkami produktów pozyskanymi od zakażonych świń.

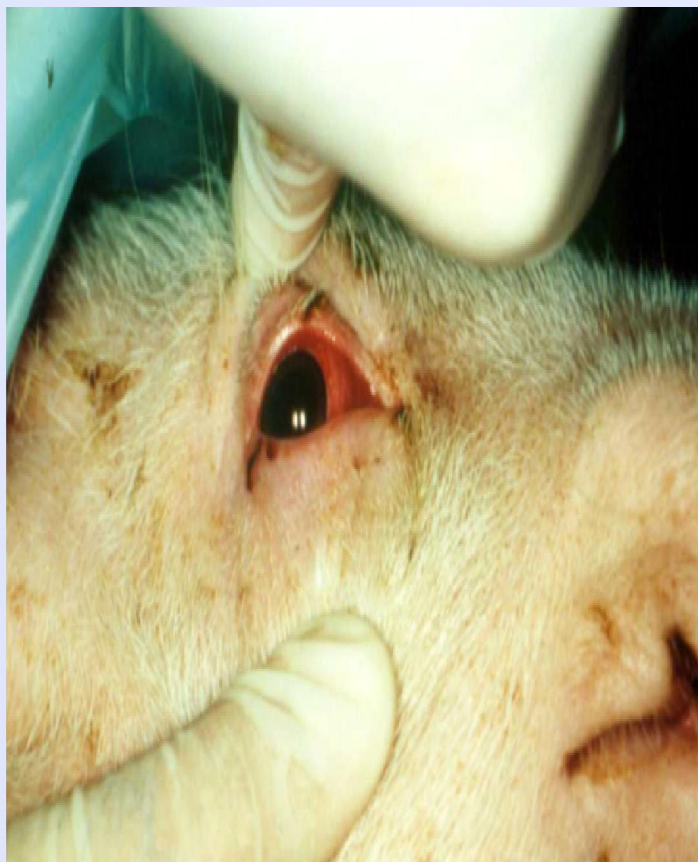
Opis jednostki chorobowej

- Czynnikiem etiologicznym jest Asfivirus, najczęstszą bramą wejścia do organizmu jest przewód pokarmowy. Zakażenie może nastąpić także przez drogi oddechowe, uszkodzoną skórę. Okres inkubacji choroby wynosi przeciętnie 4-8 dni. Dominuje ostra postać choroby przebiegająca z objawami: wysokiej gorączki 41-42°C, sinica skóry uszu, brzucha i boków ciała, duszność, pienisty wypływ z nosa, biegunka, wymioty i niedowład zadu. Wskaźnik zachorowalności i śmiertelności sięga do 100%.

Objawy kliniczne

Objawy kliniczne

Objawy kliniczne

Znaczenie ASF

Z uwagi na brak szczepionki przeciw ASF oraz brak możliwości leczenia choroby, zwalczanie choroby odbywa się wyłącznie metodami administracyjnymi poprzez wybijanie zwierząt, oczyszczanie i dezynfekcję pomieszczeń, nałożenie restrykcji w przemieszczaniu zwierząt. Straty bezpośrednie – związane z kosztami likwidacji choroby - mogą być duże. **Pośrednie straty – związane z restrykcjami w handlu świniami i produktami wieprzowymi – mogą być znacznie bardziej dotkliwe. Zgodnie z normami międzynarodowymi restrykcje będą trwać od kilku miesięcy do kilku lat.**

Szacuje się, że straty ekonomiczne związane z wystąpieniem ASF na terytorium Polski liczone będą w setkach milionach PLN (nawet do kilku miliardów PLN).

Sytuacja epizootyczna

- ASF występował w Europie (od 1957 r.), w której do 1995 r. chorobę zwalczono we wszystkich krajach z wyjątkiem Włoch (terytorium Sardynii);
- ASF występuje endemicznie w państwach Afryki Subsaharyjskiej;
- W 2007 roku wirus ASF został zawleczony do państw leżących na Kaukazie (Gruzja, Armenia, Azerbejdżan) oraz do Federacji Rosyjskiej;
- Od 2007 r. ASF rozprzestrzeniła się po państwach leżących na Kaukazie, jak również po terytorium Federacji Rosyjskiej;
- W 2012 r. stwierdzono jedno ognisko ASF na Ukrainie;
- W czerwcu 2013 r. stwierdzono 2 przypadki na Białorusi;
- W 2014 r. stwierdzono 2 przypadki na Litwie oraz 2 na Ukrainie.

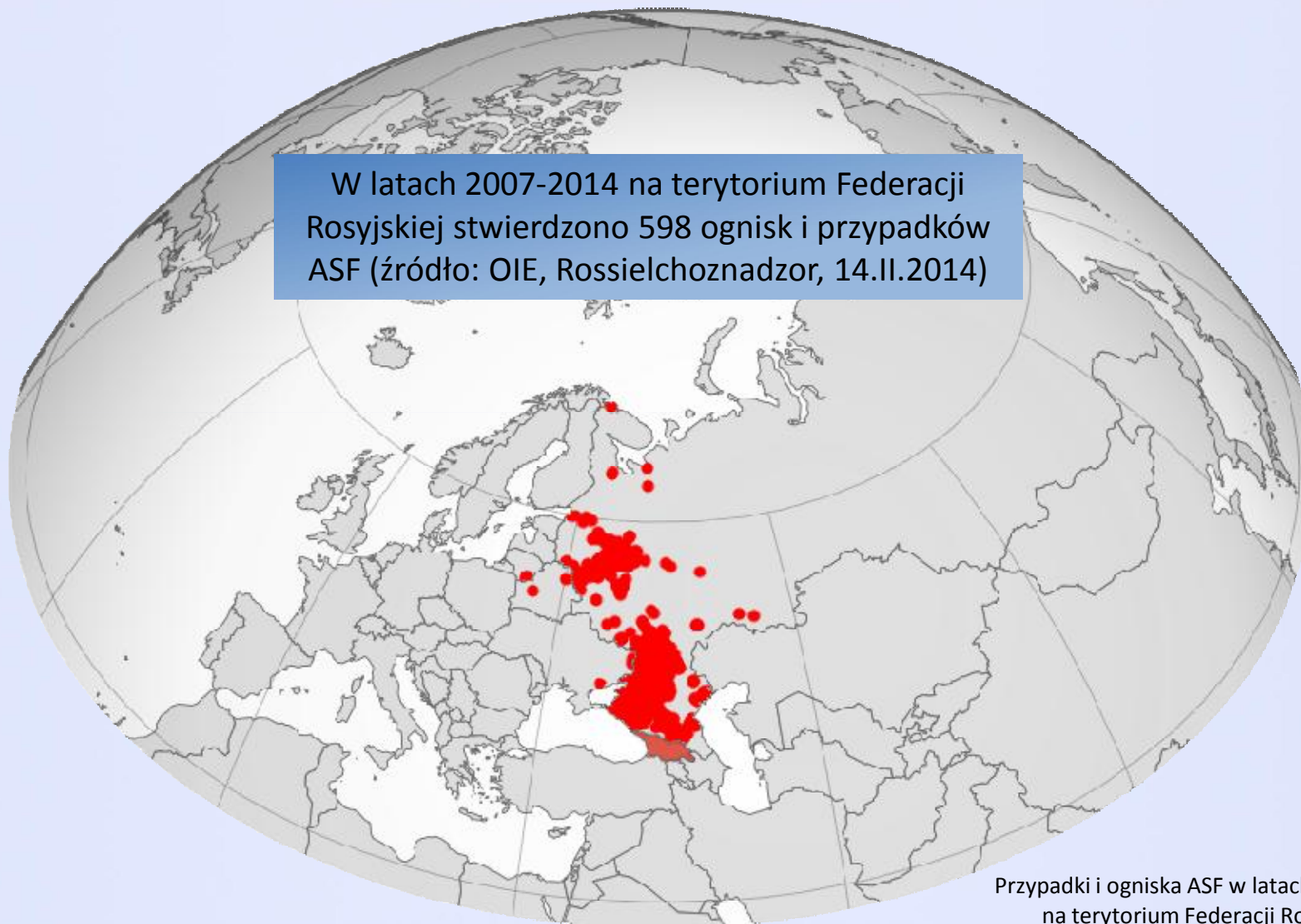

Sytuacja epizootyczna

Występowanie ASF w Federacji Rosyjskiej

W latach 2007-2014 na terytorium Federacji Rosyjskiej stwierdzono 598 ognisk i przypadków ASF (źródło: OIE, Rossielchoznadzor, 14.II.2014)

Przypadki i ogniska ASF w latach 2007-2014
na terytorium Federacji Rosyjskiej
(źródło: OIE, Rossielchoznadzor, 12.II.2014)

ASF na Litwie

Od 24 stycznia 2014 r.

W dniu 24 stycznia 2014 r. litewskie władze weterynaryjne notyfikowały o stwierdzeniu dwóch przypadków afrykańskiego pomoru świń u dzików: w rejonie solecznickim (okręg wileński) oraz w rejonie orańskim (okręg olicki). Oba przypadki ASF na Litwie zlokalizowane są w pobliżu granicy białorusko-litewskiej i w odległości ok. 60 i 85 km od granicy z Polską.

Przypadki ASF zostały stwierdzone dzięki programowi monitoringu w kierunku wykrycia afrykańskiego pomoru świń, wprowadzonemu na terytorium Litwy po wykryciu w 2013 r. ogniska ASF na Białorusi (analogiczny program funkcjonuje również w Polsce). Do dnia dzisiejszego nie stwierdzono dalszych przypadków wystąpienia ASF u dzików ani u świń na terytorium Litwy. Jednakże, strona Rosyjska w związku z powyższymi przypadkami wprowadziła znaczne restrykcje w możliwości wywozu świń i produktów wieprzowych z terytorium całej UE. W chwili obecnej prowadzony jest dialog z FR celem zniesienia tych barier handlowych.

- W dniu 17 lutego 2014 r. stwierdzono pierwszy przypadek ASF u dzika w okolicach wsi Grzybowszczyzna, woj. podlaskie, w odległości ok. 900 m od granicy z Białorusią.
- W dniu 18 lutego 2014 r. wykryto drugi przypadek ASF u dzika w pobliżu wsi Krynki, woj. podlaskie w odległości 15 km od pierwszego przypadku i ok. 3 km od granicy z Białorusią.

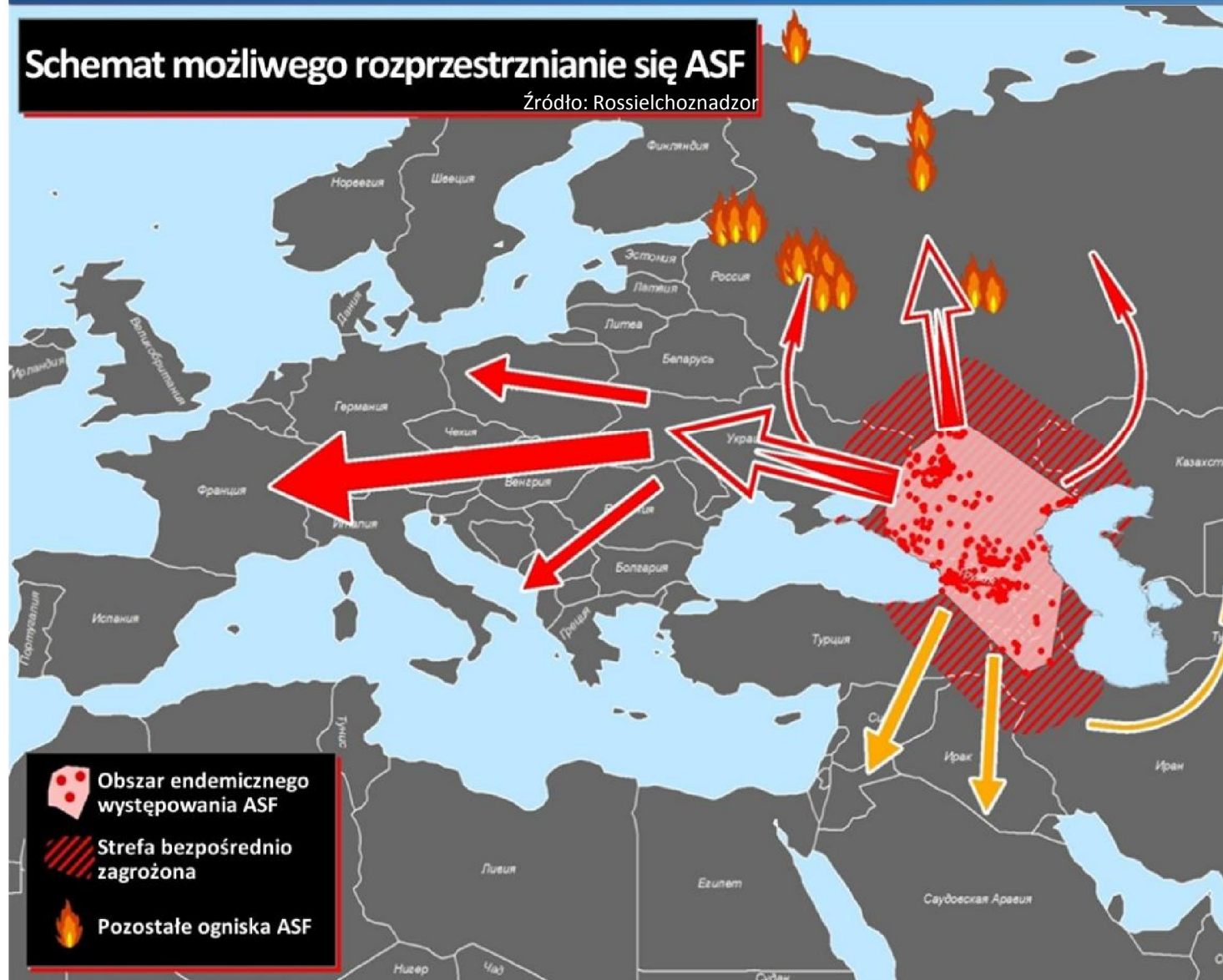
Możliwe drogi przeniesienia

Analiza wg władz weterynaryjnych Federacji Rosyjskiej

Schemat możliwego rozprzestrzanienia się ASF

Źródło: Rosselchoznadzor

Wg Rosselchoznadzoru ASF może przedostać się na terytorium Unii Europejskiej:

1. drogą północną (Białoruś, kraje bałtyckie, Polskę i Niemcy);
2. drogą południową (przez Ukrainę, Rumunię i Austrię).

W ostatnich latach obie drogi zaczęły się realizować.

Możliwe drogi przeniesienia

Zawleczenie ASF do UE jest możliwe w drodze:

Przemieszczeń zwierząt dzikich – zagrożenie głównie dotyczy woj. wschodnich (małe stada)	Przewożenia przez osoby opuszczające czasowo terytorium UE (turyści) żywności – a następnie skarmiania świń resztkami (małe stada)	Przemytu żywności	Przemieszczeń środków transportu do FR i z powrotem – kontrola na granicy obowiązku dezynfekcji pojazdów powracających na teren UE, a przewożących do FR i/lub Białorusi świnię (duże stada)
--	--	-------------------	--

Możliwe drogi przeniesienia

- Wg ekspertów EFSA najważniejszymi czynnikami ryzyka w zakresie wprowadzenia i rozprzestrzenienia wirusa ASF są: transporty dzików i świń, mięso i jego przetwory, środki transportu oraz ludzie mający bezpośredni kontakt ze zwierzętami. Myśliwi stanowią niezwykle ważne potencjalne ogniwo w rozwlekaniu choroby.
- Myśliwi (lekarze weterynarii) powinni przestrzegać dezynfekcji samochodów, zwłaszcza jeśli przewożone są tusze/trofea myśliwskie, unikania wizytowania ferm w czasie min. 48 godzin od polowania oraz zmiany odzieży i obuwia w przypadku wizytowania gospodarstw utrzymujących świnię w czasie krótszym niż 2 dni od zakończenia polowania.
- Myśliwi (hodowcy świń) – gruntowna dezynfekcja po polowaniach.

Działania prewencyjne

Do wdrożonych w Polsce działań należą:

- Monitoring ASF w populacji świń i dzików;
- Kontrola przeprowadzenia oczyszczania i dezynfekcji pojazdów do przewożenia zwierząt wjeżdżających do Polski;
- Wzmocnienie bioasekuracji i działań kontrolnych w posterunkach kontroli granicznej;
- Działania informacyjne i ćwiczenia;
- Wzmocnienie systemu nadzoru nad obrotem zwierząt wrażliwych na afrykański pomór świń oraz wszelkich pozyskanych od nich produktów.

Wyniki programu w latach 2011 - 2013 r. – cały kraj

Liczba zwierząt poddanych badaniom							
2011		2012		2013		2011-2013	
świnie	dziki	świnie	dziki	świnie	dziki	świnie	dziki
244	88	208	1 282	1 625	11 693	2 077	13 063
						w sumie	15 140

Brak wyników dodatknych.

Działania prewencyjne

Działania na granicy

Od 2011 r. Polska odpowiednie służby wykonują unijną decyzję 2011/78/UE (aktualnie zastąpiona decyzją 2013/426/UE, która poszerza zakres działań kontrolnych). Przepisy tej decyzji obligują władze RP m.in. do kontroli (pod kątem prawidłowego przeprowadzenia oczyszczania i dezynfekcji) pustych pojazdów przeznaczonych do przewozu zwierząt, które powracają z terytorium Federacji Rosyjskiej i Białorusi do UE. Na podstawie wzajemnych uzgodnień za wykonywanie tej decyzji odpowiadają Graniczni Lekarze Weterynarii oraz funkcjonariusze Służby Celnej.

Podjęto działania związane z zabezpieczeniem przejść granicznych w maty dezynfekcyjne – na bieżąco sprawdzany jest stan mat dezynfekcyjnych oraz ich uzupełnianie środkami dezynfekcyjnymi.

Służba Celna kontynuuje kontrole bagażu podręcznego pasażerów wjeżdżających na terytorium Polski pod kątem wwozu produktów pochodzenia zwierzęcego – dokonywana jest konfiskata i zniszczenie takich produktów (w okresie od 1 stycznia do końca grudnia 2013 r. zatrzymano i poddano utylizacji łącznie 13 621,5 kg produktów żywnościowych pochodzenia zwierzęcego, znajdujących się w bagażu podręcznym osób wjeżdżających). Działania nakierowane są również na wykrycie ewentualnych prób przemytu żywności.

Afrykański pomór świń - realne zagrożenie

Działania prewencyjne

Działania informacyjne

Działania z zakresu pogłębiania wiedzy nt. ASF i postępowania w przypadku jego podejrzenia lub stwierdzenia:

- Powiatowi lekarze weterynarii kontynuują szkolenia przypominające dla lekarzy weterynarii prywatnej praktyki, dotyczące afrykańskiego pomoru świń oraz zasad postępowania w przypadku wystąpienia choroby. W 2013 r. zostało przeszkolonych co najmniej 14 000 osób;
- Prowadzone są również działania informacyjne (rozdawania ulotek). W 2013 r. rozdyskrybowano ok. 394 000 ulotek;
- Ponadto, informacje przekazywano w mediach oraz na stronie internetowej GIW;
- Corocznie w jednym z polskich województw prowadzone są szkolenia symulacyjne z zakresu zwalczania ASF.

INFORMACJA DLA OSÓB WYJEŻDZAJĄCYCH POZA UNIĘ EUROPEJSKĄ

Główny Lekarz Weterynarii informuje o wystąpieniu w czerwcu afrykańskiego pomoru świń (ASF) na terytorium Republiki grodzieńskiej, w miejscowości Czapuń.

W związku z powyższym, Główny Lekarz Weterynarii przystępuje do procedur dotyczących wprowadzenia niektórych produktów zwierzęcych do UE.

Opracowano w Głównym Inspektoracie Weterynarii

Afrykański pomór świń - podstawowe fakty i informacje

I. Afrykański pomór świń - informacje ogólne

1. Czym jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (African swine fever - ASF) to groźna, wysoce zakaźna i z wirusową etiologią choroba świń. W przypadku wystąpienia ASF w danym sta-
dużych spadków w produkcji: zakażeniu może ulec znaczny odsetek zwierząt w st-
śmiertelność zwierząt może sięgnąć nawet 100%. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie
w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Wystąpie-
przeze wszystkim narażeniem kraju na straty finansowe związane z pierwszą kole-
związanymi z padnięciami zwierząt i kosztami zwalczania choroby (wiążącymi się
zwierząt z zapowietrzonego stada i utylizacją ich zwłok, koniecznością przeprowadze-
i dezynfekcji oraz badań laboratoryjnych), jak również z ograniczeniem możliwości
i wywozu świń lub wieprzowiny do krajów wolnych od tej choroby. Bardzo ważną
wykryciu i ostatecznie zwalczaniu ogniska ASF odgrywa szybka reakcja hodow-
weterynarii opiekujących się stadami świń na pojawienie się objawów klinicznych (li-

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ REALNE ZAGROŻENIE

Co to jest afrykański pomór świń?

Afrykański pomór świń (ASF) to szybko szerząca się, zakaźna choroba wirusowa, na którą podatne są świny domowe oraz dzikie. Ludzie nie są wrażliwi na zakażenie wirusem ASF w związku z czym choroba ta nie stwarza zagrożenia dla ich zdrowia i życia. Najczęstszym sposobem zakażenia zwierząt jest bezpośredni lub pośredni kontakt ze zwierzętami zakażonymi. W przypadku terenów o wysokim zagęszczeniu gospodarstw utrzymujących świny, rozprzestrzenianie się wirusa między gospodarstwami jest stosunkowo łatwe za pośrednictwem osób odwiedzających gospodarstwo, jak również przez zakażoną paszę, wodę, wyposażenie oraz skarmianie zwierząt odpadami kuchennymi (zlewkami).

Działania prewencyjne Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii

- W dniu 7.02.2014 w ramach narady z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii szczegółowo omówiono postępowanie strony litewskiej podjęte w następstwie wykrycia dwóch ognisk ASF. Przedstawiono wyznaczone strefy nadzoru wraz z podaniem podstaw prawnych wraz z prezentacją wdrożonych zakazów i nakazów dotyczących obrotu zwierzętami, produktami żywnościowymi pochodzenia zwierzęcego, materiału biologicznego i ubocznymi produktami i pochodzenia zwierzęcego. Dodatkowo zapoznano PLW ze stanowiskiem rady Sanitarnej Epizootycznej z dn. 29.01.14 oraz z opinią ekspertów EFSA z dn. 31.01.14 wskazującej na główne drogi szerzenia się ASF w Europie. Ponadto nawiązano współpracę z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych, która to zobligowała nadleśnictwa do ścisłego współdziałania z organami IW.
- Kolejna pilna narada zwołana została w dniu 21.02.14 w następstwie wystąpienia dwóch ognisk ASF w woj. podlaskim. Poza przedstawieniem informacji zbiorczej dotyczącej w/w przypadków sporządzonej w dniach 17-21.02.14, głównym tematem była analiza aktów prawnych obowiązujących w trakcie zwalczania choroby. Analizie poddano par. 18 i 19 rozporządzenia MRiRW w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz rozporządzenia 2/2014 Wojewody Podlaskiego.
- Zobowiązano PLW do przeprowadzenia spotkań i szkoleń z Powiatowymi Centrami Zarządzania Kryzysowego celem przedstawienia sytuacji i wskazania zadań dla pozostałych służb biorących udział w akcji zwalczania ASF.

Dziękuję za uwagę